

17) Ա. Գիրքի մի քանի հատուածներուն մէջ կը խօսուի «Յիսուս Քրիստոս»-ի անունով մկրտութեան մասին, ինչպէ՛ս հասկնալ անոնք:

Իսկապէս, Գործք Առաքելոցի 2/38, 8/16, 10/48, 19/5 եւ 22/16 համարներուն մէջ կը խօսուի Յիսուս Քրիստոսի անունով մկրտութեան մասին: Եկեղեցւոյ հայրերու կարծիքով՝ այս արտայայտութիւնը ամենեւին ալ չի մերժեր Ա. Երրորդութեան անունով մկրտուելու պատուէրը, այլ՝ յստակօրէն զանազանութիւն կը դրուի Յովհաննէսի մկրտութեան եւ Յիսուսի անունով մկրտուած մկրտութիւններու միջեւ: Ալեքսանդրիայի պատրիարք Եւոզիտոսը (6-7 դ.) կ'ըսէ. «Յիսուս Քրիստոսով մկրտուիլ կը նշանակէ մկրտուիլ Յիսուս Քրիստոսի պատուիրանով եւ աւանդութեամբ, այսինքն՝ հօրմով, որդիով եւ Ա. հոգիով»:

Իսկ Բարսեղ Կեսարացին «Ա. հոգիի մասին» աշխատութեան 12-րդ գլուխին մէջ կ'ըսէ. «Ոեւէ մէկուն թող չչփոթեցնէ այն, որ առաքեալը յիշատակելով մկրտութեան մասին, յաճախ կը լռէ հօր եւ Ա. հոգիի անունի մասին եւ ոչ ոք պէտք չէ եզրակացնէ, որ անուններ տալ պէտք չէ պահել»: Ըստած է. «Դուք բոլորդ, որ ի Քրիստոս մկրտուեցաք, Քրիստոսով զգեստաւորուեցաք» (Գաղ. 3/27) եւ նաեւ «Մենք բոլորս, որ մկրտուեցանք Յիսուս Քրիստոսով, Անոր մահով է, որ մկրտուեցանք» (Հռոմ. 6/3):

**ԱՂԱՆԴԱԴՈՐԱԿԱՆ
ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ**

**ԲԱՍԸԼԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ
12. ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐ**

Եկեղեցիներէն ներս նշուող տօնական օրերուն (նաեւ ազգային տօներուն) համար կ'ըսեն, թէ Աստուած կամ Աստուածաշունչը չէ՛ հրահանգած զանոնք եւ թէ՛ Մնունդը կամ Զատիկը հեթանոսական են եւ ո՛չ քրիստոնէական:

Աստուածաշունչը ճանչցող անձը միայն կը ծիծաղի այս արտայայտութեանց վրայ, որովհետեւ Աստուած ինքն է տօները հրահանգողը (Ելք. 23.14-17: Ղեւտ. 23-րդ գլուխ: Թուոց 29-30 գլուխները, եւլն.), որպէսզի անոնք Տէրը պաշտելու յատուկ առիթ դառնան, իր ժողովուրդին համար ուրախութեան առիթներ ըլլան եւ ծառայեն նաեւ ապագայ փրկութեան եւ հանդերձեալ կեանքի պատկերը դրոշմելու հաւատացեալներու միտքերուն մէջ:

Միրելի ընթերցող, ՃՐԱԳ քերթը ամէն Կիրակի կը բաժնուի մեր ժողովուրդին, եկեղեցիներու բանկային մօտ: Նաեւ՝ Facebook-ի վրայ փնտռել «Jerak կամ ՃՐԱԳ», ապա սեղմել «Like»ը, կարդալու կամ անդամագրուելու համար:

ՀԱՍՅԷ.

ՔՈՒ ԽՕՍԲԴ ԽՄ ՈՏԹԵՐՈՒՄ ԾՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ՇԱԽՂՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ԺԱ. ՏԱՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ, 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2018

ԹԻՒ 39

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ՍԱՏՈՒՄԾԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ
Առ. 3.18-26 Ես. 65.22-25: Գղ. 6.14-18
ՅԻՍՈՒՄ ԲՐԻՍՏՈՍԻ ԱԽԵՍԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՄԱՏԹԵՈՍԻ 24.30-36

ՏՕՆ ՎԱՐԱԳԱՅ ՍՐԲՈՅ ԽԱԶԻՆ

Ապա մարդու Որդիին նշանը պիտի երեւի երկինքի մէջ եւ աշխարհի բոլոր ժողովուրդները պիտի ողբան, երբ տեսնեն մարդու Որդին, որ կու գայ երկինքի ամպերուն վրայ բազմած գօրութեամբ եւ մեծ փառքով: Երբ մեծաձայն փողը հնչէ, ան իր հրեշտակները պիտի դրկէ, որպէսզի հաւաքեն իր ընտրեալները աշխարհի չորս կողմերէն, երկինքի մէկ ծայրէն մինչեւ միւսը: Թագնին թող ձեզի օրինակ ըլլայ: Երբ տեսնէք, որ անոր եհլոբերը կը կակուղան եւ տերեւ կ'արձակեն, գիտէք թէ ամառը մօտ է: Նոյնպէս ալ, երբ բոլոր ըսածներս կատարուին, գիտցէ՛ք թէ մարդու Որդիին գալուստը մօտ է: Վստահ եղէ՛ք, որ այս սերունդը չանցած՝ ասոնք բոլորը պիտի պատահին: Նոյնիսկ եթէ երկինքն ու երկիրը անհետանան, իսո՛ք երբ պիտի չանհետանան:

Սակայն ո՛չ ոք գիտէ, թէ ե՞րբ պիտի գայ այդ օրը կամ ժամը. ո՛չ երկինքի հրեշտակները, ո՛չ իսկ Որդին, բայց միայն՝ Հայրը:

**Ո՛Չ ՈՔ ԳԻՏԷ, ԹԵ Ե՛ՐԲ ՊԻՏԻ ԳԱՅ ԱՅՈ ՕՐԵ ԿԱՄ ԺԱՄԸ. Ո՛Չ ԵՐԿԻՆՔԻ
ՀՐԵՇՏԱԿԱՆԵՐԸ, Ո՛Չ ԻՍԿ ՈՐՈՒՆ, ԲԱՅՉ ՄԻԱՅՆ՝ ՀԱՅՐԸ**

Մեզմէ կը պահանջուի սիրելի հաւատացեալ ընթերցող արթուն եւ պատրաստ ըլլալ ինչպէս Յիսուս կ'ըսէ: Արթուն եւ պատրաստ ըլլալ հոգիով, աղօթքի ճամբով: Ամէնօրեայ աղօթքը կարեւոր անհրաժեշտութիւն եւ հոգեւոր սնունդ է: Ինչպէս մեր մարմինը նիւթական սնունդի կարիքը ունի, նոյնպէս մեր հոգին հոգեւոր սնունդի՝ հացի կարիքը ունի: Ամէնօրեայ աղօթքն է այդ հոգեւոր հացը, որուն միջոցաւ մեր հաւատքը կը զօրանայ եւ այն ատեն մենք արթուն եւ պատրաստ պիտի ըլլանք դիմաւորելու Տէրը:

ՎԱՐԱԳԱՅ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉ

Հայ Առաքելական սուրբ Եկեղեցին խաչը փառաւորելու նուիրուած չորս տօներ ունի՝ Խաչի Երեւում, Խաչվերաց, Վարազայ Խաչ եւ խաչի գիւտ կամ Գիւտ խաչ:

Այս տօներէն երեքը կը տօնեն նաեւ միւս եկեղեցիները, սակայն Վարազայ խաչին տօնակատարութիւնը միայն Առաքելական եկեղեցին է, որ կ'ընէ, եւ հաստատուած է 653 թուին, երբ Թողիկ եւ Հովել ճգնաւորները Աստուծոյ ողորմութեամբ Վարազայ լեռան վրայ գտան Քրիստոսի խաչափայտին մասունքը:

Պատմութիւնը

Ըստ եկեղեցւոյ աւանդութեան սուրբ Հռիփսիմեանց կոյսերը Դիոկղետիանոս (243-31) կայսեր կողմէ կը հալածուին կուգան Հայաստան եւ կ'ապաստանին Վարազայ լեռան լանջին: Սուրբ Հռիփսիմէ իր վիզին կը կրէր Քրիստոսի խաչափայտէն մասունք մը, որ ստացած էր Ժառանգաբար Կլավտիոս կայսեր տիկնոջ՝ Պատրոնիկէ թագուհիին կողմէ:

Հայաստանի մէջ Հռիփսիմեանց Կոյսերը հալածանքի կ'ենթարկուին եւ այդ պատճառով ալ Սուրբ Հռիփսիմէն իր խաչը կը պահէ Վարազայ լեռան մէկ քարայրին մէջ: Հայաստանի մէջ միշտ գիտէին թէ այդ խաչը պահուած է Վարազայ լեռան վրայ, բայց չէին գիտեր թէ ուր:

653 թուին այդ լեռան վրայ իրենց ճգնութիւնը կ'ընեն Թողիկ ճգնաւորը եւ իր աշակերտը՝ Հովել: օրն ի բուն կ'աղօթէին խնդրելով Աստուծոյ որ ձեռով մը իրենց յայտնէ Խաչին վայրը: Հայր Աստուած, որ միշտ կ'ուզէ զինք հաւատացողներուն խնդրանքները իրականացնել, օր մը լոյսի տեսիլքով 12 սիւներու մէջտեղէն վեր կ'անջատուի Սուրբ Նշանը՝ խաչը եւ կու գայ դէպի սուրբ խորանը, ուր կ'աղօթէին երկու ճգնաւորները: Նոյն ատեն կը լուսի ձայն մը որ կ'ըսէ «Քրիստոս հաճեցաւ բնակիլ Սուրբ Խաչին մէջ, ի պահպանութիւն եւ փրկութիւն հայոց աշխարհին»:

Լուսեղէն սիւները 12 օրեր շարունակ կ'երեւին Վարազայ լեռան Գայլիկա կոչուող գագաթին վրայ, այնպէս մը որ ամէն մարդ կրնար տեսնել զանոնք:

Ներսէս հայրապետը սուրբ Խաչի երեւումը տօն կը հռչակէ, 12 լուսեղէն սիւներու երեւցած տեղը եկեղեցի կը շինէ, եւ ուր որ իջած էր սուրբ Խաչը կը մեծցնէ եւ աւելի փառաւոր կը կառուցէ: Այս առիթով կը գրուի նաեւ «Նշանաւ ամենայաղթ խաչիւղ քով Քրիստոս» շարականը եւ մինչեւ Վարազայ սուրբ խաչի տօնը կը սահմանուի 5 օրեայ շարաթապահք, որ ժողովրդական լեզուով կը կոչուի «Վանեցիներին»:

Վարազայ լեռան գագաթին եւ ստորոտին կը հիմնուին Վերին եւ Ներքին եկեղեցիները, որոնցմէ աւելի ծանօթ է Ներքին Վարազավանքը, ուր ալ կը պահուէր խաչափայտի մասունքը մինչեւ 1021: Երբ Սենեքերիմ Արծրունին Վասպուրականի թագաւորութիւնը կը յանձնէ Բիւզանդիոնի կը տեղափոխուի Սեբաստիա եւ իր հետ կը տանի նաեւ սուրբ Նշանը, սակայն քիչ ետք 1026-ին սուրբ Նշանը կը վերադարձուի Ներքին Վարազավանք: 11-րդ դարուն, Աշոտ Գ. Բագրատունին սուրբ Նշանին համար շինել կու տայ ոսկեայ տուփ մը եւ 1237-ին կը տեղափոխուի նոր Վարազավանք: Ասկէ ետք 1651-ին կը տարուի Խոշար, 1655-ին կը դրուի Վանի սուրբ Տիրամայր եկեղեցւոյ մէջ, որուն պատճառաւ ալ եկեղեցին կը վերանուանուի Սուրբ Նշան անուամբ: Մաղաքիա Օրմանեան պատրիարքը (1841-1918) իր «Միսական բառարան»-ին մէջ կը վկայէ, որ իր օրով սուրբ խաչը տակաւին կը մնար Վանի Սուրբ Նշան եկեղեցւոյ մէջ, սակայն մեծ եղեռնէն ետք անոր գտնուած վայրը անյայտ է:

Սուրբ Խաչին կը վերագրուին բազմաթիւ հրաշքներ, մանաւանդ Եղեսիոյ համաճարակի ժամանակ, երբ Վարազայ Սուրբ Խաչի գորութեամբ կանգ առած է համաճարակը:

Ազաթանգեղոսի վկայութեամբ, հայոց երկնակամարին վրայ լուսեղէն սուրբ խաչը երեւցած է նաեւ սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի, ինչպէս նաեւ սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի յուղարկաւորութեան ժամանակ Վաղարշապատէն մինչեւ Օշական, ըստ Մովսէս Խորենացիի վկայութեան:

Վարազայ Սուրբ Խաչը կը տօնուի Խաչվերացէն 15 օր ետք, այսինքն Սեպտեմբեր 25-էն մինչեւ Հոկտեմբեր 1-ի գուգաղիպող Կիրակի օրը:

ՃՇՄԱՐԻՏ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

...Մանուկները առնելով իր գիրկը, ձեռք դրաւ անոնց վրայ եւ օրհնեց զանոնք:

Նախանձնեցէ՛ք, մայրե՛ր, Սամուէլի մօր եւ տեսէ՛ք թէ ի՞նչ ըրաւ ան. անմիջապէս իր գաւակը Տաճար տարաւ եւ Աստուծոյ յանձնեց (տե՛ս Ա. Թագ. Ա. 24-28, Բ.11):

Ձեզմէ ո՞վ չ'ուզեր իր գաւակին հետ Սամուէլի մօր նման ըլլալ, քան ամբողջ աշխարհի թագաւոր: Կ'առարկես, թէ ինչպէս կարելի է այդպէս ըլլալ: Անկարելի կը թուի անոր համար, որ դուն չես ուզեր գաւակդ տալ Անոր, որ կրնայ գայն նոյնպէս պատրաստել: Եւ ո՞վ է Ան, եթէ ոչ ինչ Աստուած, որուն յանձնեց Սամուէլի մայրը իր գաւակը: Հեղին իսկ չկրցաւ իր գաւակները բարի քանակով մէջ մեծցնել (Անդ. Բ.12), մինչեւ կնոջ հաւատքը կրցաւ ամէն ինչ ընել: Հետեւաբար, մեր գաւակներու ինքնամփին համար ամէն բանէ աւելի առաջնահերթ համարեմք Տիրոջ խրատով եւ իմաստութեամբ դաստիարակութիւնը:

Ձեր գաւակին ոչմարիտ շահը կը պահանջէ, որ ան դրամ շահելու արուեստէն աւելի ինչքեր արհամարհելու արուեստը սորվի: Հետամուտ մի՛ ըլլար, թէ ան ի՞նչպէս կրնայ երկրակեաց ըլլալ, այլ՝ թէ ի՞նչպէս կրնայ անվախեան կեանքին արժանի ըլլալ եւ բարիք գործել: Ասով ան ամէնքէն կը գովուի. քանի կարելի չէ որ այնպիսին խախուկ մնայ:

Ձեր գաւակները Աստուծոյ երկիւղով կրթեցէ՛ք, որպէսզի Աստուծմէ վարձատրուիք, ինչպէս կը գրէ Պօղոս, թէ՛ «Կինը պիտի ապրի իր որդեսնութեամբ» (Հմմտ. Ա. Տիմ. Բ.15), այսինքն երբ իրենց գաւակները Աստուծոյ երկիւղով եւ հաւատով մեծցնեն, Աստուծմէ կը վարձատրուին:

Յորդորակներ Բ. Մ.

ՍՈՐԿԻՆՔ ԱՅԻԼ ՅԻՍՈՒՄԻՆ

Այնքան ատեն երբ մեր ուշադրութիւնը կեդրոնացուցած ենք մեր անձերուն վրայ, չենք կրնար հնազանդի Պօղոս առաքելի խօսքին եւ նայիլ մեր հաւատքի հիմնադիրին՝ Յիսուսի (Եբր. 12.2): Երբ կը փնտռենք աթոռներ որպէսզի իշխենք ուրիշներուն վրայ, Յիսուս երբեք չի կրնար բազմիլ մեր կեանքի աթոռին վրայ իշխանաբար: Իր եսը չուրացողը չի կրնար Յիսուսը ընդունիլ: Սիրելի՛ բարեկամ, ամէն մարդու մօտ մենք կը գտնենք «տեղ մը հասնելու» փափաքը: Ասոր մէջ սխալ բան չկայ: Բայց յիշենք հիմնական մէկ իրողութիւն, այն՝ որ մեր կեանքին նպատակը տեղ մը հասնիլը կամ բանի մը հասնիլը չէ, այլ Անձին մը հասնիլն է, այդ Անձին հետ նոյնանալն է, եւ այդ անձը Յիսուս Քրիստոս ի՛նքն է:

ԱՌԱԿ 15

Սրտի ուրախութիւնը մարդուս դէմքին վրայ կը ծաղկի, մինչ տրտմութեամբ հասակուած մարդը թախծոտ կը շրջի:

Ուղղամիտ մարդը իմաստութեան հետամուտ է, իսկ անուղղան՝ չարագործութեան:

Նենգամիտներուն նայուածքը ամէն ժամ սեւեռած է չարիքին, մինչ բարիքներուն նայուածքը ամէն ժամ հանդարտութեան մէջ է:

Նախընտրելի է համեստ վիճակ մը ունենալ Տիրոջ երկիւղով, քան թէ ճոխ հարստութեան՝ առանց Տիրոջ երկիւղին:

Նախընտրելի է բանջարեղէնով խնճոյքի սեղանը, երբ սիրով է եւ գոհունակութեամբ, քան պարսպտ արջառի միսը՝ թշնամութեամբ:

Բարկացող մարդը կռիւ կը ստեղծէ, մինչ համբերատարը գալիք խոնավութիւնը կը սեղմացնէ: Համբերատար մարդը վեճերը կը մարտ, մինչ ամբարիշտը աւելի կը հրահրէ: